

Új Város

2.

2007.
február

FELHŐKARCOLÓK BUDAPESTEN?

Új Város

Közeleti kiadvány –
ISSN 0865-0829

A Fokoláre Mozgalom lapja
www.fokolare.hu

Kiadja: Új Város Alapítvány 1163
Budapest, Ágoston Péter u. 25.
Számlasszám:
11705008-20434836
Felelős kiadó: Tóth Ilona

Szerkesztőségi cím:

1163 Budapest, Kisterenye u. 54.
Telefon: 328-0785.
Fax: 403-5400.
E-mail: ujaros@fokolare.hu.

Felelős szerkesztő: Bartus Sándor

Munkatársak: Aranyi Krisztina,
Bakacsi Viktória,
Fábián Zsuzsanna, Fábri Andzej,
Fehérpataky Balázs, Ferenzi Éva,
id. Frivaldszky János,
Göbel Ágoston, Himmer László,
Hortoványi Emőke,
Horváth Viktória, Köröndy Imre,
Mészáros Endre, Reskovits Ágnes,
Rieth Zsuzsanna,
Romhányi László, Smohai Ferenc,
Sudár Balázs,
Szalai Simkó Hilda,
Tóth Judit, Tóth Pál,
Varga Krisztina, Vízolyi László

Nyomdai előkészítés:

Arlon 2004 Bt

Nyomtatás:

Kapitális Kft. Debrecen.

Felelős vezető: Kapusi József.

Terjeszti a Magyar Posta Zrt.

Hírlap üzletág

Előfizethető a Kiadónál

Éves előfizetési díj 2006-ra:
4000 Ft. Külföldre: 35 euro
Támogatói előfizetés: 6000 Ft.

Címlap: Sudár Balázs és

Sudár Imre

Hátlap: Sudár Balázs

AZ ÉV ELSŐ NAPJA

Pici dolog, de a decemberi Új Város ihlette. Ha egy szó is jellemezhet egy számot, én most azt találtam, hogy: béke.

Márpedig a mi családjunkban nem volt teljes a karácsonyi öröm. Valaki hiányzott, valaki elvonult, valaki kivonult. Épp azon az egyetlen napon, amikor élvezhetnénk, hogy az egész család együtt van! A hiányérzet ott motoszkált kiben-kiben máshogy. Bennem hozzájött a nyugtalanság, hogy helyre tudnék tén hozni valamit.

Végig készültem, hogy elérjem, és az első gesztushoz hozzá is segítem azt a gyerekünket, akinek szerintem kezében van a helyzet kulcsa. Mire elértem, már az első szavamtól tudtam, hogy nem fogom őt erőltetni. Beszéltem inkább arról, ami szép volt, amiről jó, ha tud, mert öröm lehet neki is. Végül egyszerűen és nyíltan magamról. Megbocsátani mindig van mit, és mindenki érzi, hogy mi az ő része ebben – fejezhettem be abban a feloldódásban, ami hozzám ártott. A 2007. év első napja volt.

egy nagycsaládból

LEHET ÍGY IS

Állok a postán és befizetésre, feladásra várok. Jó hosszú sorok állnak az ablakok előtt. Ki gondolná ezt január 2-án?

Lassan megy a sor. Bonyolult a rendszer. Átveszik, ellenőrzik, beszkenelik (ha jól látom), nyomtatnak rá valamit, kártyával fizetnek (akadozik a rendszer) stb.

Mögöttem egy idősebb úr kifakad: bezzeg a Kádár rendszerben egyszerűbb és gyorsabb volt, minden olajzottabban ment! Mi a csodának ez az elektronika, csak feleslegesen

bonyolítja a dolgokat!

Bezzeg akkor elég volt egy pecsét a csekkre, nem kellett ennyit sorba állni!

Én következem. Hátrafordulok, és azt mondom az idősebb úrnak: Legyen egy kellemes élménye is erről a sorban állásról, cseréljünk helyet, jöjjön elém! Előbb szabódott, majd örömmel elfogadta.

Talán sikerült átadni valamit, ami megtörte a keserűségét.

B. M. – Budapest

IMA ÉS PÁRBESZÉD

Lapjukban és a Fokoláre Mozgalomban sokat beszélnek a párbeszédéről. Néha úgy tűnik, mintha ez lenne az egyetlen fegyver a terrorizmus ellen! Nem túl meggyőző, túlságosan emberi eszköznek tartom. A decemberi számban a Mária jelekről is írtak, és ott az áll, hogy a Szűzanya az imádságot hangsúlyozza, üzenetének ez mindig alapvető eleme! Medzsugorjében például megerősítette, hogy csak az ima és a böjt tudja megállítani még a leggyűlöletesebb háborút is.

Sajnálattal látom, hogy vannak keresztények, akik napjaink eseményeit csupán emberi perspektívából nézik. Remélni szeretném, hogy mozgalmuk is előbb-utóbb megérti, hogy önmagában a párbeszéd nem elegendő a béke megteremtéséhez. Igazi béke csak akkor szület, ha hiszünk Krisztusban, ha a világ Krisztushoz tér.

P. H.

Valóban, a párbeszéd emberi vagyunk, de mi sem hinénk ennek hatásosságában, ha a párbeszédet tartanánk az egyetlen fegyvernek, például a terrorizmussal szemben.

TESTVÉRLAPJAINK: Olaszország: **Citta Nuova (CN)**. Amerikai Egyesült Államok: **Living City**. Argentína: **Ciudad nueva**. Ausztrália: **New City**. Belgium: **Nieuwe Stad**. Brazília: **Cidade Nova**. Bulgária: **Nov Svat**. Cseh Köztársaság: **Nove mesto**. Dánia: **Ny Stad**. Franciaország: **Nouvelle Cité**. Fülöp-szigetek: **New City**. Hollandia: **Nieuwe Stad**. Horvátország: **Novi Svijet**. Japán: **Uno**. Kanada: **Nouvelle Cité**. Kenya: **New City-Nouvelle Cité**. Kína: **San Sing**. Kolumbia: **Ciudad Nueva**. Korea: **Cumul**. Lengyelország: **Nove Miasto**. Libanon: **Cité Nouvelle**. Litvánia: **Naujasis Miestas**. Nagy-Britannia: **New City**. Németország: **Neue Stadt**. Pakisztán: **Hayat**. Portugália: **Cidade nova**. Románia: **Oraş Nou**. Spanyolország: **Ciudad Nueva**. Svédország: **Enad Värld**. Szlovákia: **Nové mesto**. Szlovénia: **Novi svet**. Uruguay: **Ciudad Nueva**. Venezuela: **Ciudad Nueva**.

Működik vagy nem működik a piacgazdaság úgy, ahogy azt eddig képzeltük? – ezt a nagyon fontos kérdést veti fel többek közt Magyarország jelenlegi válságos gazdasági és politikai helyzete, amelyben úgy tűnik, hogy mindent átalakítanak körülöttünk a nálunknál nagyobb erők: a gázár-támogatástól a kórházi ágyak számáig, az oktatási rendszertől a vasútvonalakig. Ha sikerül messzebbre tekintenünk ezeknél a napi problémáknál, ráébredünk, hogy mennyi minden zajlik a háttérben.

A jelenlegi gazdasági rendszer, amely gazdasági és pártérdekek kibogozhatatlan szövevényének tűnik, egy több évszázados folyamatnak a végeredménye. Ebben a politikát a hatalomgyakorlás egyedüli eszközének tekintették, a gazdaságot pedig, mint etikai szempontból semleges területet, egyetlen céllal működtették, hogy a nemzet gazdagságát növelje. Így a gazdaság és a politika munkamegosztásából kimaradt a legfontosabb elem, a civil társadalom. Pusztán kétdimenziós világ jött létre, és amit ebből a súlyos hibából ma látunk, az csak a jéghegy csúcsa. Civil társadalom nélkül ugyanis a politika szövetségre lép a piacgazdasággal, és együtt hajlamosak a társadalom minden területét elfoglalni. Az állampolgárt választóvá és fogyasztóvá redukálják, hogy azután meghódíthassa őt valamelyik párt vagy cég.

MERRE TART A PIACGAZDASÁG?

Maucha Kriszta

Ezt a modellt hazánkban is meglepően gyorsan és sikeresen importálták a rendszerváltás után. Mi viszont, akik másfajta értékrendet tartunk szem előtt, biztosak vagyunk abban, hogy a válság megoldása csakis a civil társadalom új tavaszából születhet meg.

Európa történelmében erre számos reményt keltő példa akad. A jelenlegi bankrendszer például a XV. század végén született, többek között a ferenceseknek köszönhetően, akik életre hívták az úgynevezett „irgalom hegyeit”. Ezek voltak az első modern bankok, válaszul a mainál nem kevésbé súlyos korabeli válságra, amit az uzsora jelentett. Egyrészt segélyeket biztosítottak a rászorulóknak, szociális tevékenységet is végezve, másrészt kölcsönt nyújtottak, ami nagymértékben hozzájárult a gazdaság fejlődéséhez. Sokkal később Széchenyi István sem véletlenül írta meg a Hitel című könyvét.

Ehhez hasonló példa a szövetkezeti mozgalom születése, mely olyan civil személyek társadalmi elkötelezettségéből származik, akik magasabb rendű céljaikkal a gazdaságban meglátták a lehetőséget, hogy szabad, egyenlő és szolidáris társaságokat hozzanak létre. Természetesen itt nem az 1948-50-es években és később is lezajlott erőszakos téteszesítésre gondolunk, hanem az önként szerveződő szövetkezetekre. Egyik legfontosabb alapelvük, hogy minden tagjuk egy szavazattal rendelkezik – függetlenül attól a százaléktól, amekkorát a társulásban birtokol –, ugyanakkor minden résztvevő termelő tevékenységet is végez.

Ha a gazdaságból kiesnek a magasabb motivációk, s leszűkül pusztá profithajhászásra, akkor az összeomlás felé tart. Ősi gazdasági törvény ez, amit gyakran elfelejtene. (Kenneth Boulding híres közgazdász, költő, filozófus szavaival: „Aki véges rendszerben végtelen növekedést képzel el, az vagy őrült vagy közgazdász.”) Ma is működnek a civil társadalom karizmái; csöndben, de szorgalmasan szövik a gazdaság szociális hálóját, ami a közösségi gazdaságot is magába foglalja ipari parkjaival. Amíg a nagyok hangoskodnak, játsszák játszmáikat és legfőképpen megmutatják, hogy vezet a birtoklás kultúrája, addig a civil közgazdaságtan rengetege világszerte növekszik, mert az adás kultúrája és a kölcsönösség ereje táplálja. Életet ad új gazdasági és pénzügyi intézményeknek, hiszen oly nagy szükség van rájuk a piaci életben és a demokráciában.

Egyetértünk Önnel abban, hogy az ima alapvetően fontos a háborúk és az erőszak ellen, különösen, mivel a keresztények arra hivatottak, hogy „szüntelenül imádkozzanak” (vö. Lk 18,1). Ugyanakkor arra is meghívást kaptunk, hogy a rosszat cselekvők felé forduljunk megbocsátással, és kezdeményezzünk párbeszédet velük, amennyire csak lehetséges. Nem arról van szó, hogy terroristákkal beszéljünk (akik valószínűleg nem is nyitottak erre), hanem minden jóakarátú emberrel, ahogy a Katolikus Egyház javasolja. Chiara Lubich a Vallások Békevilágátánácsa 8. találkozója küldött üzenetében egy gondolattal tovább lépett: a szolidaritás, az együttműködés és a párbeszéd nem elegendő a béke megteremtéséhez a világon. Lelket vinni ezekbe, a szeretetre van szükség, „olyan szeretetre, amely egyesít”.

EGY SZEM BONBONNAL

Délután egy másik osztályra kellett átmennem, hogy tanulgassam az ottani munkát. Persze nem szívesen magyarázok, mert ilyenkor feltartom őket és a kérdéseimből néha kiderül, hogy számukra sem minden világos. Igyekeztem barátságos lenni, de az a kolléganő, akihez kerültem, nem viszonzta ezt. Szélsébe-

sen dolgozott, s mérges volt, ha néha megállítottam, hogy kérdezzek valamit. Éreztem, hogy ez így nem jól van, s elhatároztam, hogy ezután egy szem bonbonnal fogok érkezőni, s megajándékozom azt, aki foglalkozott velem. Ma sikerült. Nagy meglepetést okoztam az aprócska finomsággal, s barátságos légkörben hagyhattam el a terepet.

A. Erika - Budapest

MINDENKIBEN JELEN VAN

Fáradtan mentem haza a munkából, amikor találkoztam egy ütött-kopott ruhájú emberrel. Cigarettaért kért tőlem. Legyőztem a hajléktalanoktól való félelmemet, és adtam neki – Jézusra gondolva, aki mindenkinben jelen van. Ezután egy vilamoson utaztunk, szóba elegyedtem vele, kiderült róla, hogy orvos, és a felesége most rakta ki, de nincs hova mennie. Miután leszálltunk, pénzt kért tőlem, de féltem, hogy alkoholra költi, ezért a magamnál tartott kevés pénzemből vásároltam kenyeret és némi felvágottat neki. Még egy darabig beszélgettünk, aztán békében elváltunk.

H. Ágoston – Budapest

ALAPVETŐEN EMBERI...

Gondolom, hogy a decemberi számban megjelent „Játék a fa alatt” kedves ajándék volt másoknak is, nemcsak nekünk.

Friedrich Schiller mondta, hogy az ember teljes egészében akkor önma-

ga, amikor játszik. Ezzel a megállapítással - még ha alaposan fel is adja a leckét - teljesen egyetérték. Van, hogy a pihenést, a kikapcsolódást úgy képzeljük, hogy kellemesen elnyújtózzunk a TV előtt, és tétlenül élvezzük, hogy mások „szórakoztassanak”. A felnőttek helyzetét ezen kívül nehezíti az is, hogy méltatlannak tartják a játékot, mint ami csakis gyerekeknek való. Pedig a kicsik boldogok lennének, ha a szüleik meg a nagyszüleik együtt játszanának velük.

Igaz, némi készségre is szükség van hozzá. A bölcs embernek időnként lazítania kell a lelki feszültségek zablóján, amit azzal ér el, hogy játékosan gondolkodik és cselekszik - írja Aquinói Szent Tamás.

Azt hiszem, alapvető jellemzője ez az emberi nemnek.

Sz. L.

MEGHÍVÁS A REMÉNYRE

Napról napra tapasztaljuk környezetünkben, de a kommunikációs eszközök által világméretben is az értékek erózióját. Nemrég olvastam egy neves magyar professzor szomorú vízióját arról, hogy ha így haladunk, ötven év múlva lakhatatlan lesz a Föld, mert olyan mértékben szennyeződik a légkör, a víz, elfogy az olaj és a földgáz. Sürgősen kellene valami egészen komoly dolgot tennünk népünkért is, a világért is. A tömegkommunikáció igyekszik tömegemberré, fogyasztóvá tenni bennünket és elhíttetni a rosszról, hogy együtt kell élnünk vele, és semmit nem tehetünk ellene. Közben pedig, akik ezt elhíttetik velünk, egyre inkább kizsákmányolják az emberiséget és a földet.

J. Lajos - Kecskemét

Szeretnénk megállítani és pozitív irányba fordítani a dolgok menetét, összefogva minden jóakarátú emberrel, hogy kiszélesítsük világméretűvé az igazi „testvériség hálóját”.

Meghívásunk a reményre szól. Az Új Város cikkei a jövőben is ezt szeretnék bemutatni.

Bertus Sándor

EVANGÉLIUM A MINDENNAPOKBAN

AMERIKAI
ASSZONY

A szomszédomban egy amerikai asszonynak adták ki a lakást. A folyosón ismerkedtünk össze, bemutatta egyéves kisfiát, és elmondta, hogy a Scientológia egyházhoz tartozik, és azért jött, hogy nekik segítsen itt Budapesten. Valamint egyből megkérdezte, van-e internet elérési lehetőségem, telefonom. Kicsit megijedtem ettől a rámenősségtől, hogy egyből a telefonomat akarta használni. Aztán arra gondoltam, hogy Jézust kell látnom benne, és itt egy komoly kihívás, hogy igent mondjak Neki. Így többször is használta a telefonom, amíg nem lett saját vonala. Amerikát hívta egy kártya kódszámával. Azt mondta, nem kerül nekem pénzbe. Valóban így is lett, de akkor még nem volt egyértelmű. Szeretett volna bevonni az egyházába is. Ezért világossá tettem, hogy katolikus vagyok, és adott pillanatban mondtam is, hogy megyek misére az én egyházamba. Egyszer, amikor vasárnapi misére készültem, megjegyezte, hogy alkalomadtán ő is eljönne. Am erre nem került sor. Imádkoztam érte, és tovább kerestem, hogyan is szerethetném. Amikor sütöttem süteményt, vittem neki belőle. Hívott át teára, és átmentem, elcsevegtünk, játszottam a kicsivel. Gyakran összefutottunk az utcán, olyankor pár szót váltottunk. Az elutazását megelőző nap megint összeakadtunk; elbúcsúzott. Még megkérdezte, hol lehet kapni sporttáskát, mert túl

sok lett a holmija. Nekem van-e? Megint jöttek a gondolataim: valóban ne lenne pénze táskát venni? Végül kerestem egyet neki. Azóta nem találkoztunk, de a szeretet művészetét minden nap folytathatom. Tanúságot téve arról, hogy egy keresztény mindig szeret.

H. Viktória

TETŐNK

A tán százéves házunk fedele lyukadozott a fejünk felett. Valaki a „világ legjobb ácsát” ajánlotta. Nem is gondoltuk, hogy ekkora szükségünk lesz rá. Szerény becslések után ki-préseltünk egy összeget, ami családi összedolgozás mellett fedezni tudja a költségeket, ahogy mi számoltuk. Mégiscsak a bontott cserép megvásárlására futotta ebből.

Az ősz közeledtével bent dobolt a szobában az eső. És most mi lesz? Kérdeztem magamtól, kérdeztük egymástól, kérdeztem imában. Innen jött az első lépés: bízzam rá ezt a gondunkat Isten önkénteseinek arra a kis körére, ahol testvérként erősítjük egymást. Igazából valami megvilágosodást, ihletet vártam.

Az első meglepetés akkor ért, amikor a pénzgyűjtés gondolata megfogalmazódott. Itt jöttem rá, hogy tisztáznom kell valamit magamban. Tudom-e vállalni, hogy segítségre szorulok? Hogy olyan most a helyzet, ami meghaladja a család erőit. Itt a lehetőség, de tudom-e fogadni? Ennél is meglepőbb az a gyorsaság, bőkezűség lett, ahogy a társaim adtak.

Az örömük, a közös örömünk! És a harmadik? Mégse tudtuk összehozni a munkát. Ezt se értettem, annál kevésbé, mert kis és nagy balesetek sorozata döntött így. Mígnem egy következő ács járt nálunk. Ő hívta fel a figyelmet a gerendázatra, ami időt és figyelmet igényel. Vagyis elhamarkodott lett volna az őszvégi munka, és így már kihúzhatjuk tavaszig.

Arra a tanácsra viszont, hogy ügyeskedjünk valahogy a biztosítóval, nem hallgattam. A kárbecslő a saját jószántából mégis megítélt egy akkorka összeget, amit egy igen fontos célra kénytelen voltam kivenni az ajándék-fedezetből.

A meglepetések nem értek véget: segítség több körben is érkezett. Akik adni tudtak, akik imával, figyelemmel kísérik, mind velünk újítják meg a régi tetőt.

Az épp akkori életige dolgozik most is bennem: a szíveknek kellett megmozdulniuk, és az anyagi javak meglódulnak.

H. Emő

Amit továbbadunk egymásnak mindabból, amit az evangélium hatására megélünk, az továbbfejlődik és kiteljesedik bennünk; amit megtartunk magunknak, az viszont elhal.

Bathár Sándor

NEM VAGYUNK EGYEDÜL

A legjobb, amit csak tehetünk, ha életünket annak a kezébe helyezzük, akitől ajándékba kaptuk. Történjék bármi, benne vakon bízhatunk: Ő a Szeretet, és a javunkat akarja.

Amikor Jeremiás próféta erről az „áldásról” beszél, a bibliai hagyományban kedvelt hasonlattal a bővizű folyó mellé ültetett fa képét idézi: nem kell a hőségtől tartania, mert gyökerei táplálékhoz jutnak, lombja mindig zöldell, és bőven termi gyümölcseit.

Aki viszont Isten helyett másban remél – például a hatalomban, a gazdagságban, a befolyásos ismerősökben –, azt a szikes pusztában sorvadozó terméketlen cserjéhez hasonlítja.

Az Úrhoz fordulunk, amikor úgy tűnik, elveszett minden remény: egy gyógyíthatatlan betegségben, a hirtelen életveszélyben, vagy amikor egy adósságból nem tudunk kivergődni. Nem is lehet másképp. Tudjuk: ami lehetetlen az embernek, lehetséges Istennek. Ha neki minden lehetséges¹, akkor miért ne hozzá fordulnánk életünk minden egyes pillanatában?

Az élet ígéje állandó közösségre hív az Úrral. Jóval többre a kéréseinknél, amikkel így is kénytelenek vagyunk hozzá fordulni, hiszen segítségére mindig rászorulunk. „Áldott”, vagyis az öröm és az élet teljességét találja meg, aki Istenbe kapcsolódik, bizalommal telve, mert hisz az Ő szeretetében.

Közelí Isten Ő, aki mélyebben él bennünk, mint mi önmagunk; velünk van, és szívünknek minden dobbanását ismeri. Megoszthatjuk vele örömeinket, fájdalmainkat, aggodalmainkat, terveinket. Nem vagyunk egyedül, még a legsötétebb és legnehezebb pillanatokban sem. Teljesen rábízhatjuk magunkat, soha nem fog félrevezetni.

Chiara Lubich azt mondja, hogy ennek a bizalomnak különleges kifejeződése, amikor „kettesben” dolgozunk vele.

Időnként annyira kínozhatnak aggodalmaink bizonyos helyzetek vagy adott személyek miatt, amikkel-akkal nincs lehetőségünk személyesen törődni, hogy képtelenek leszünk jól tenni azt, amit Isten kér tőlünk a jelen pillanatban. Szeretnénk közel lenni szeretteinkhez, ott lenni a szenvedő mellett, akit megpróbáltatás ér vagy betegség. Azt kívánjuk, hogy megoldódjanak a kusza helyzetek, sietnénk a háborúban szenvedő népek, a menekültek, az éhezők megsegítésére...

Tehetetlennek érezzük magunkat! Épp ekkor kell leginkább Istenben bízunk – néha akár a hősieségig. Chiara példát is hoz: „Semmit sem tehetek most a helyzetemből adódóan?... akkor azt teszem, amit Te kérsz tőlem pillanatról pillanatra: jól tanulok, takarítok, imádkozom, jól látom el gyermekeimet... És majd Isten kibogozza a csomót, megvigasztalja a szenvedőt, megoldást talál a váratlan nehézségre.”

Chiara ezzel fejezi be: „Két személynek a munkája ez, tökéletes közösségben, ami tőlünk nagy hitet kér Istenben, gyermekei iránti szeretetében, ugyanakkor olyan helyzetet terem, amiben kiérdemljük Isten bizalmát.

Ez a kölcsönös bizalom csodákra képes.

Látni fogjuk, hogy amit mi nem tudtunk elérni, azt eléri Valaki más, és megoldja, ezerszer jobb.

Ennek a hősies bizalomnak meglesz a jutalma. Behatárolt életünk új dimenziót ölt: kapcsolatot találunk majd a Végtelennel. (...) Egyre nyilvánvalóbbá válik – hiszen meg is tapasztaljuk –, hogy valóban egy Atyának, Istennek vagyunk a gyermekei, aki mindenható.”²

„Csörgött a telefon – mesélte Rina, aki idős kora miatt már nem tudott otthonról kimozdulni. – A velem egykorú hölgynek jó ideje küldöm az élet ígétjét. Haldoklott a testvére, és

**„Áldott az az ember,
aki az Úrban bízik”
(Jer 17,7)**

1 vö. Mt 19,26
2 Chiara Lubich,
Scritti Spirituali/2,
Citta Nuova, Róma
1977, 194-195. o.

ő nem tudta, mitévő legyen. A nyaralások időszakában még nehezebb ápolót találni, ráadásul olyan valaki mellé, aki az utóbbi években koldusbotra jutott. Barátnőm fájdalma az enyém lett, és ugyanolyan tehetetlennek éreztem magamat, mint ő. Mit csináljak, ha messze lakom, négy fal közé kényszerülve? Szerettem volna vigasztalni legalább, de egyetlen bátorító szóra se voltam képes. Csak azt ígértem, hogy gondolkodok rá, sőt, imádkozom érte.

Este, amikor társaim hazaértek a munkából, együtt bízunk Istenre, szívébe helyezve ezt az aggodalmat és bizonytalanságot.

Éjszaka felébredtem, magam előtt láttam a magányos, haldokló koldust. Újra elaludtam, de föl-fölriadtam. Mindannyiszor az Atyához imádkoztam: »A te gyermeked, nem hagyhatod el. Te törődj vele!«

Néhány nappal később barátnőm újra felhívott. Elmondta, hogy múltkori beszélgetésünk után nagy békét érzett magában: »Képzeld, a testvéreimet el tudtuk vinni kórházba, ahol segítettek rajta és enyhítették fájdalmait. A szenvedés megtisztította őt, készen állt a halálra. Békésen távozott, miután magához vette az Eucharisziát.«

Nagy hálát éreztem belől, és az Úrba vetett bizalmam tovább erősödött.»

*Fabio Ciardi és Gabriella Fallacara
gondozásában*

Alapgondolatok

- ◆ Bármilyen történet, Istenre mindig vakon rábízhatjuk magunkat.
- ◆ Istennek minden lehetséges – életünk minden pillanatában forduljunk hozzá.
- ◆ Csoportmunka: arra koncentráljunk csak, amit most akar Isten – minden mást bízunk teljesen Őrá.

Összefüggések

A kiválasztott ígét tartalmazó olvasmányban Jeremiás próféta kétféle embert hasonlít össze: az Istenre hagyatkozót és azt, aki az emberben bíz. Aki Istenbe veti bizalmát, az Ő hűségében és segítő hatalmában hisz, azt sem kerül el a nehézségek, de tudja, hogy oltalom alatt áll.

Izrael újra és újra tapasztalta a történelme során: az emberekbe vetett bizalommal nem lehet messzire jutni. Aki viszont Istenre hagyatkozik, annak nincs mitől félnie.

A Bibliai lexikon szerint az Isten felé forduló hívő ember sajátja, hogy a biztonságot Istenben és az ígéjére hagyatkozásban keresi. Ez a bizalom a kilátástalan helyzetekben válik fontossá, amikor emberi mérce szerint Isten ígéje nem tud érvényesülni. A zsoltáros képek sorával láttatja az Istenbe vetett bizalmat: szikla, vár, pajzs, menedék. Akkor is kitart a feltétlen bizalom mellett, amikor semmi jele nincs Isten segítő közelségének.

Liturgia

Ennek a hónapnak az ígéje a Katolikus Egyház liturgikus naptára szerint az évközi 6. vasárnap első olvasmányában található, 2007. február 11-én.

A HOLNAP MÉGIS JOBB LESZ

Piero Pasolini

Testvérlapunk, a *Città Nuova* tudományos rovatának szerkesztője volt hosszú éveken át.

Az előttünk lezajlott evolúciós folyamatban látjuk: mindaz, ami nem olyan irányba fejlődik, hogy „más értelmet” nyerjen, az vagy elakad, és ismétli önmagát, vagy megszűnik. A földi lények közül talán egyedül csak az ember vonatkozásában haladt előre az evolúció. Mert *más értelmet* kapott azzal, hogy kifejlődésében új tényezők jelentek meg. Olyan transzcendens tényezők, mint a tudat és a szabadság. Emberi szinten az evolúció többé nem pusztán vad törvények kibernetikájára¹ bízott automatikus folyamat. Az ember annyira fejlődik egyénileg is, társadalmilag is, amennyire tudatára ébred, hogy mivé kell válnia, ehhez „választva meg” a helyes kibernetikus kapcsolatokat. A kibernetika szabályai mindig érvényesek maradnak, ám szerfelett transzcendensnek bizonyul maga az előfeltétel a tudat szintjén: a nemlétezés, hogy létezzünk, s együtt valami mássá váljunk. Ehhez kell a tudatos odaadás, egy olyan valóság törvényein alapuló kapcsolat, amit *szereketnek* hívunk.

A dolgok keresztény, és mondjuk ki, realista szemléletében a szó végső értelmében nincs más út a fejlődésre, mint olyan emberekké válni, akik Krisztus felé fejlődnek. (...)

Ám, ha kétezer év távlatából nézzük az emberek, családok, társadalmi csoportok, vállalatok, régiók és nemzetek közötti átlagos kapcsolatokat, a keresztény kibernetikából szembeötlően kevés van bennük. Sőt, gyakoribb a negatív kibernetikai szerveződés, amit a harc, a piaci verseny, a haszonszerzés törvénye szab meg, egyszóval az én-központú gondolkodás. Úgy látszik, nem látható be, hogy az emberiség csak akkor találhat önmagára, ha Krisztusban valósul meg! Mi több, rengeteg ’derék’ ember azon fáradozik, hogy az emberiség fejlődését más irányba terelje ’áldozatos’ munkával. Sokan olyan társadalmi struktúrákat szeretnének megvalósítani, melynek igazságossága nem áll meg Krisztus parancsával szemben: „Szeressétek egymást, ahogy én szeretlek titeket” (márpedig az emberi kibernetika alaptörvénye ez). (...)

Miféle evolúció akkor hát az emberé? Nem valami félelmetes visszafejlődés inkább? Lehetőség, hogy az evolúció megbukna, éppen a kiteljesedése előtt? Valami ott lett elhibázva, ahol a Krisztus szerinti evolúciónak kellett volna megjelennie! Mert a keresztény kibernetika alapelveinek nem sikerült behatolnia a kollektív tudatba! (...)

Reményünknek lehetnek mégis szilárd alapjai, minden látszat ellenére: ez a szeretet konkrét ideálként szívárogo be az emberiség sejtjeibe sokfelé. Talán az emberi nem tébolyának csúcspontján mégis megkelet ez a kovász, megsokszorozódik a hatása, és a világ rádöbben, hogy irányt kell váltania. Minden jóakarátú ember szíve mélyén bizakodik, hogy az evolúció utolsó fejezete nem bukhat el. Krisztus határozottan megígérte, hogy mindvégig velünk lesz. Teilhard de Chardinnel szólva: „Ő az evolúció motorja”. Bármilyen csapás is következzon be, ebből meríthetjük a teljes reményt. Mindig nagy benyomást tettek rám Teilhard szavai, aki talán elsőként értette meg az egyetemes evolúció keresztény értelmét: „Biztos vagyok benne, hogy végül mindig a jobb következik be, és a jövő jobb lesz bármilyen múltnál”.

Fordította: Smohai Ferenc

¹ A komplex rendszerek irányításának logikai és matematikai alapú elmélete és gyakorlata.

ADNI, MINDIG CSAK ADNI

A Fokoláre Mozgalom történetének kezdetén Trentóban az első közösség olyan intenzitással élte az evangélium ígét, hogy felfedezhette: az Atya valóban gondját viseli gyermekeinek, mindazoknak, akik hisznek benne, és életüket rá teszik fel. A Gondviseléstől kapott javak azokhoz kerültek, akik leginkább rászorultak.

Az adás ma ugyanúgy időszerű, ahogy mozgalmunk kezdetén, mert ez az ellenszere a birtoklásnak, a felhalmozásnak és a felesleg megtartásának. Az adás a szeretet egyik lényegi alkotó eleme, és ha nem gyakoroljuk, akkor kevesebbek leszünk, elszegényedünk.

Chiara Lubich is ezt hangsúlyozza egyik beszédében: „Adni, adni, megvalósítani az adást. Életre hívni, megerősíteni az adás kultúráját. Adni a feleslegünket vagy akár a szükségest is, ha szívünk azt diktálja. Adni annak, akinek nincs, tudva, hogy az ilyen módon befektetett javaink

végtelen mértékű kamatot hoznak, mert ha mi adunk, ezzel megnyitjuk Isten kezét, aki a gondviselés által bőségesen eláraszt bennünket, hogy még többet tudjunk adni, még többet kapni, és így ki-elégíthessük sok-sok ember végtelen szükségletét. Hogy minden növekedjen és érlelődjön, ahhoz szükséges, hogy az adás erénye szilárd és állandó legyen bennünk. Szükséges, hogy a lelkesedés végigkísérjen utunkon, sőt növekedjen, nehogy csalódást okozzunk a szegényeknek. Tehát adni. Adjunk mindig: adjuk mosolyunkat, megértésünket, megbocsátásunkat,

odafigyelésünket; adjuk értelmünket, akaratunkat és készségünket; adjuk időnket, tehetségünket, tevékenységünket, ötleteinket (mert minden ötletünkért felelősek vagyunk); adjuk tapasztalatainkat, képességeinket, rendszeresen felülvizsgált javainkat, hogy ne halmozódjon fel semmi, hanem minden körozzön.”

A hétköznapiakban megélt egyszerű, mégis komoly tartalmat hordozó tapasztalataink arról tanúskodnak, hogy semmilyen tett nem túl kicsi ahhoz, hogy általa az adás kultúrája megállíthatatlanul terjedjen.

Tóth Judit

Egész sonka

A nyolcvanas évek Lengyelországában uralkodó gazdasági és politikai krízis különösen is megnehezítette az életet. Az infláció a csillagos égig ért, az élelmiszerboltokban leginkább sót és ecetet lehetett vásárolni, hús, cukor, kenyér és rizs csak jegyre volt kapható. Nálunk a szokás az, hogy a tojással együtt megáldják az ételleket is, mert csak így lehet megünnepelni a húsvétot, és sonka nélkül az egész nem ér semmit. De hol találunk sonkát? Húsvét reggelén az egyikünk rokona váratlanul hozott egy kis darab sonkát, ki tudja honnan, és szerette volna megosztani velünk. Fiatal ismerőseinkre gondoltunk, nekik valószínűleg alig van mit a húsvéti asztalra tenni, és inkább nekik adtuk. Kicsivel később csengettek, egyik ismerősünk állt az ajtóban. Szerette volna odaadni egy részét annak a sonkának, amit talán hosszú sorban állás után vett meg. Örültünk neki, mert ismertünk egy családot, ahol igyekeznek nagyon megtartani a szokásokat. Kis gondolkodás után nekik adtuk a sonkát. Hamarosan megint csöngettek. Ez alkalommal egy egész sonkát ajándékozott nekünk valaki!

D.F. – Lengyelország

Három kabát

Mind a három gyermekünknek szüksége volt télikabáttra, de nem volt elég pénzünk. Aznap a reggeli újság nagy leértékelésről adott hírt. Rohantam volna el otthonról, de épp ekkor telefonált anyósom, hogy meg szeretne látogatni minket. Mivel ritkán fordul elő, hogy eljön, igent mondtam. Ezzel azt kokáltattam, hogy elszalasztom az olcsó vásárlás lehetőségét, mégis így döntöttem, csak azért, hogy benne Jézust tudjam szeretni. Amikor megérkezett, hatalmas táskát tartott kezében. Mindegyik gyereknek egy-egy télikabátot hozott.

M.B. – New York

KÖZÖSSÉG SZEGÉNYEK ÉS GAZDAGOK KÖZÖTT

Decemberi számunkban beszámoltunk annak az ipari centrumnak a felavatásáról, amely a Fokoláre Mozgalom olaszországi városkája, Loppiano mellett nyílt meg. A központot az EdC részvénytársaság működteti, tizenöt különböző cég költözött ide. A közösségi gazdaság szellemében működő olaszországi vállalkozások is ehhez kapcsolódnak. Közelebről is szeretnénk bemutatni az ipari centrum életét és az ide települt vállalkozók indítékait.

Reskovits Ágnes

Az EdC-nek 5621 részvényese van. Szabályzatában is megfogalmazták, hogy a közösségi gazdaság elveit követi¹. Bár ők nem vállalkozók, de szeretnék közösen szembenézni a nagy kihívással, hogy ne legyenek közöttünk nélkülözők, először is a mozgalom tagjai közt, majd a tágabb környezetünkben.

Az ipari centrum 9600 négyzetméterén lehetőség van kis- és nagyipari, valamint kereskedelmi tevékenységet folytatni, és irodákat nyitni, miközben épül egy más jellegű „épület” is: kapcsolatokból – a tapasztalatok, ötletek és problémák megosztásával. Találkozási helye, mondhatni otthona a közösségi gazdaság szerint működő olasz vállalkozóknak.

Felavatásával szinte egy időben Brazíliában – ahol a közösségi gazdaság megszületett – a vállalkozók és a nyereségből részesülő szegények között tapasztalatcsere zajlott az immár tizenöt éves ipari centrumban. Kanadában a montreali egyetemen az adás kultúrájáról és a közösségi gazdaságról tartottak nagy sikerű szimpóziumot. Argentínában pedig tizenhetedik alkalommal találkoztak a vállalkozók

az egész országból a Szolidaritás ipari centrumban.

Az együttműködés és a társadalommal való kapcsolat egyedülálló példájaként áll előttük a Fokoláre Mozgalom nemzetközi városkája, Loppiano. Tőszomszédságában helyezkedik el az új komplexum, melyet a városka egyik alapító tagjáról, *Lionello Bonfanti* fokolarinóról neveztek el.

Vajon mi késztet egy vállalkozót arra, hogy jó ideje kiépített biztonságát feladja, és egy kicsiny város, Incisa közelébe költözzön az autópálya mellé? *Charles Skapin* díszkovács válaszol a kérdésre, aki éppen berendezendő műhelyét méri fel. Manapság ritka ez a szakma, ha csak az iparművészetre gondolunk. Charles szeret a vassal és egyszerű, régi anyagokkal dolgozni: mindegyik kész történelem. Munkájával újra életre kelnek, és élettermek, üzletek, otthonok díszítésére szolgálnak. „Szlovéniából költöztem ide – meséli –, szép kertes házunk volt az Isztriai félszigeten a tenger mellett. Mindenem megvolt, mégsem voltam elégedett. Hallottam, hogy itt nyílik a közösségi gazdaság ipari centruma, így feleségemmel és két lányommal együtt úgy

döntöttem, hogy kihasználjuk ezt a nagy lehetőséget, ami egykor csak álmoknak tűnt. Eladtuk a házat és vettünk egy kevésbé komfortos lakást Incisában, tudván, hogy itt a *Lionello Bonfanti* ipari centrumban a többiekkel együtt dolgozhatunk a szegényekért.”

A vállalkozók találékonyságát bizonyítja három üzlettárs kezdeményezése. Egyikük tizenöt éve írószer- és könyvkereskedő Bolognában, most szövetkezett egy másik családdal, akinek a cége több generáción át finom-kötöttáru gyártással foglalkozik, és egy néhány éve működő cukrászattal. A három cég a saját tevékenységén kívül egy közös helyiséget működtet, ahol vásárolni is lehet, de a vendégek leülhetnek egy kávé mellett olvasgatni, vagy kötni tanulhatnak. Itt tehát inkább kapcsolatteremtésről van szó, mint üzletről.

¹ A közösségi gazdaság 1991-ben Brazíliában született. Chiara Lubich, a Fokoláre Mozgalom alapítója a szegények és gazdagok közt lévő óriási különbségek láttára hívta össze a tehetséges vállalkozókat, akik a piacgazdaság keretei között működnek. Arra bátorította őket, hogy a megtermelt haszon egy részét fordítsák közvetlenül a szegények javára, egy részével a Fokoláre Mozgalom városkait támogatossák, azaz a testvériség szellemében élő „új embereket” képezzenek, a harmadik részből pedig a vállalkozást fejlesztik, új munkahelyek teremtésével.

CN (2) és Szekeres Mihály (4)

Azok szólnak meg, akikhez a Gondviselés a közösségi gazdaság vállalkozóinak munkája révén ért el.

Kamerun: Amikor munkanélküli lettem, minden összeomlott, mert nem tudtam enni adni a családomnak. De hittem Isten szeretetében. A kapott segítségből nyithattam egy kis cipész-műhelyt, és ebből már meg lehet élni.

Chile: Harmadik gyermekünk születése komoly anyagi gondokat okozott. Újságpapírt, üres üvegeket, dobozokat gyűjtünk, és eladjuk. A gyerekek mogyorót árulnak. Éppen anyagi helyzetünkön gondolkodtunk, amikor megkaptuk a segítséget, amiből iskolába tudjuk járattatni a gyerekeket.

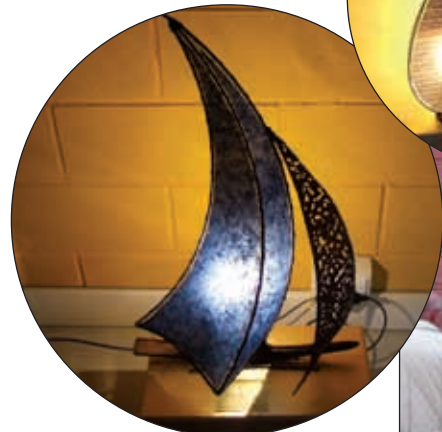
Románia: Nagyon kevés a fizetésünk a megélhetéshez. A segítségből télen fűteni tudunk, ami marad, abból a konyhapénzt egészítjük ki.

Fülöp-szigetek: Hatan vagyunk testvérek, én vagyok a legkisebb. Megkértek, hogy hagyjam abba az iskolát, amíg a nagyobb testvérem be nem fejezi, mert kettőnkre nem jutott pénz. Nagy fájdalommal, de elfogadtam. Isten szeretete megérkezett mégis azoktól az emberektől, akikkel együtt próbálom élni a fokoláre lelkiségét. Így be tudtam fejezni az iskolát. Amint munkát találok, én is szeretnék adni, hogy mások is megtapasztalhassák azt, amit én átéltem.

Jelen vannak a tanácsadó és biztosító cégek is. *Mauro Bracci* biztosító társaságának több mint háromezer ügyfele van. Mottójuk: Bújjunk az ügyfél bőrébe! Ne tedd másokkal, amit nem szeretnél, hogy veled tegyenek! „Tudjuk, hogy munkánknek társadalmi jelentősége van, ezért ügyelünk az áttetszősége. Örömmel nyitottunk itt irodát, mert a közösségi gazdaság többi résztvevőjével szoros kapcsolatban dolgozhatunk. Pénzügyi és biztosítási ügyleteink teljes nyeresége a közösségi gazdaság szerint oszlik meg, így bizonyos módon a hozzánk forduló ügyfeleket is bevonhatjuk e terv megvalósításába.”

„Már évek óta tervezzük, hogy egyesítjük a hardware-software kereskedelembe, illetve a jogi és informatikai szolgáltatásban résztvevő vállalkozásainkat – tájékoztat *Rina és Gualtiero*. A piacgazdaság világában szeretünk volna tevékenységünket a kölcsönösségre alapozni egymás közt és az ügyfeleinkkel is.

Amikor hallottuk, hogy beindul ez az ipari centrum, úgy éreztük ez éppen ránk van szabva. Négyen vagyunk tulajdonosok, és a nyereség egy részét természetesen a szegények javára fordítjuk, ez a végső és kézzelfogható jele egész éves törekvésünknek. Nagyon fontosnak tartjuk a munkát, és a középpontban az ember áll, nem a nyereség. Azzal, hogy a *Lionello* ipari centrumban üzletet nyitattunk, beteljesült a vágyunk, hogy mi is részesei lehessünk ennek a modellnek, mely világítótornyoként jelzi az utat azoknak, akik másképp szeretnék működtetni a gazdaságot. Személyes elhatározásunkkal és elszántságunkkal szeretnénk hozzájárulni a közösségi gazdaság kibontakozásához.”

VÁLASZ AZ IGAZSÁGTALANSÁGRA

A közösségi gazdaság nagy lehetőség olyan bátor embereknek, akik kiváló vezetői képességgel rendelkeznek, készek a kockázatvállalásra, és választ keresnek a sokféle társadalmi igazságtalanságra. A szeretet forradalmának lelkületét élő vállalkozó Francis Ganzon is, akitől tavaly az Egyetemes Testvériség Napján hallottuk az alábbiakat a Budapest Sportarénában.

Bankár a foglalkozásom, jogi egyetemet végeztem és hobbym a gazdálkodás. Diákkoromban a Fülöp-szigeteki Kommunista Párt egyik ifjúsági vezetője voltam.

Ahogy növekedtem, egyre súlyosabbnak éreztem a gazdag földbirtokosok és a rendkívül szegény földművesek közötti feszültséget. Míg a földbirtokosok nem bírták elkölteni a pénzüket, addig a földművesek egy dollárnál kevesebbet kerestek naponta. Hiába dolgoztak feleségükkel és gyerekekkel együtt a földeken, örökké adósságban úsztak.

Édesapám egy cukorfinomítóban dolgozott, és becsületeségének köszönhetően a munkások vezetője lett. Egyik nap azt mondta nekem az egyik munkás: „Tisztelem apádat, mert soha nem hagyta magát megvásárolni.”

Az ő példájától ösztönözve elhatároztam, hogy mindenáron a társadalmi igazságossáért élek, ha kell, akár forradalommal, erőszakkal.

Mivel tagja voltam a Kommunista Párt ifjúsági tagoza-

tának, többször lehetőségem nyílt, hogy különböző rendezvényeken a földművesek jogairól beszéljek. Egyik tüntetés alkalmával szembe találtam magam a halállal, amikor a rendőrök fegyvert szegeztek rám.

A Fülöp-szigeteki statárium idején a katonák sok barátomat elfogták és börtönbe csukták. Mások a hegyekbe menekültek, és gerillaként folytatták a forradalmat.

Én elkerültem a barátaim sorsát egy gazdag nagybátyámnak köszönhetően, aki anyagilag támogatott, így Manilába mehettem, hogy jogot tanuljak az egyetemen. Az egyik évfolyamtársam meghívott egyszer a Fokoláre Mozgalm koncertjére. Ott ismertem meg Tesszt, aki később a feleségem lett.

Tess már az elején nyíltan megmondta, hogy soha nem lenne képes egy ateistába beleszeretni. Mindenesetre felfedeztük, hogy azonos az érdeklődési körünk: a társadalmi igazságosság. Mindketten forradalmat akartunk. De én a többiekkel akartam megváltoz-

tatni, ő meg saját magát. Lassan kezdtem megérteni életbölcssességét, és végül teljesen osztozni tudtam vele.

Tess apjának, mint gyárosnak volt néhány vállalkozása, köztük egy ültetvény és egy agrárbank is, a csőd szélén. Megkérdezte Tesszt, hogy segítenék-e neki, mi pedig úgy éreztük, végre itt a nagy lehetőség, hogy eszményeinkért éljünk. Igazságosan bántunk a munkásokkal, rendes fizetést adtunk nekik, és megosztottuk velük a hasznot. Létrehoztunk egy termelőszövetkezetet az asszonyoknak, így csökkentették a kiadásait, és többet tudtak megtakarítani.

Az agrárbank súlyos nehézségekkel küzdött, mert az évek folyamán igen elhanyagolták. Bátorítottuk az alkalmazottakat, hogy bízzanak a segítségünkben, és az ügyfelek bizalmát próbálják visszaszerezni. Beszéltünk keresztény elveinkről, és látásmódunkról: az ügyfelekben mi nemcsak a haszon forrását látjuk, hanem a felebarátot, akit szolgálnunk kell.

BANGKO KABAYAN

A Fülöp-szigetek döntően mezőgazdaságból élő ország. A bankok a földműveseket magas kockázati faktorú ügyfeleknek tekintik, ezért nem adnak kölcsönt, így azok az uzsorakamat áldozataivá válnak.

Tess és Francis Ganzon, a közösségi gazdasághoz tartozó Bangko Kabayan privát hitelbank igazgatótanácsának tagjai, kidolgoztak egy mikrohitel-rendszert a szegények számára. A munkájukon kívül semmi más garanciát nem kérnek tőlük, így téve lehetővé, hogy el tudjanak indítani egy-egy vállalkozást. Ezeket az ügyfeleket felkészítik arra is, hogy valóban jövedelmező projekteket indíthassanak.

Az elmúlt években Batangában 3500 kisvállalkozás indult be (hússütők, tyúktenyésztők, hagyományos szőttes-készítők, sertéstenyésztők, textilárusok, cukrászok, mezőgazdasági termelőegységek).

Az üzlet lassan-lassan kezdett jó irányt venni.

1991-ben Chiara Lubich útjára indította a közösségi gazdaságot. Azonnal csatlakoztunk, s nyolc új fiókot nyitottunk a megyében.

1997-ben nagy pénzügyi válság alakult ki Ázsiában. Sok vállalatot bezártak. A közeli banknak azért kellett bezárnia, mert ügyfeleik pánikba estek, és kivették az összes pénzüket. A mi bankunk is megint, mivel igen sok pénzt vettek ki, de a Gondviselés most is a segítségünkre sietett. Záróra után jött egy ügyfél, aki nagyobb összeget helyezett letétbe, mint amit addig kivettek.

Ebben az időszakban hallottunk először a mikro-hitelekéről, vagyis a szegényeknek adott, garancia nélküli kölcsönről. Akkor abszurdnak tűnt, hogy egy bank ilyen kockázatot merjen vállalni. Voltak pillanatok, amikor ingadoztunk: tényleg bele kell vágnunk ebbe a projektbe, szük-

ség van ilyen radikális lépésekre? Mivel nem akartuk megfosztani a szegényeket a hitel lehetőségétől, határoztunk, és fejest ugrottunk a sötétbe. Így született meg a *Bangko Kabayan* hitelintézet.

Sok idő eltelt, mióta diákkoromban eldöntöttem, hogy mindenáron a társadalmi igazságosságért élek. Az elmúlt évek tapasztalatán keresztül látom, hogy a megélt evangélium a társadalmi forradalom lehető leghatékonyabb formája.

Francis Ganzon
Szerkesztette: Bartus Sándor

„SZERENCSÉS” EMBERRABLÁS

A társadalmi igazságosságért folytatott harc nagy veszélynek tette ki Tess és Francis életét. Néhány évvel ezelőtt tizenhét másik személlyel együtt elrabolta őket egy terroristacsoport, akik iszlám fundamentalistáknak vallották magukat. Borzalmas napokat éltek át a halál torkában. A manilai kormány elárkózott attól, hogy tárgyalásokat folytasson kiszabadulásuk érdekében. Így három héten keresztül napi 6-8 órát vándoroltak a hegyekben. Végül elengedték őket. Miután sértetlenül hazatértek, arra törekedtek, hogy ők ne fokozzák a gyűlöletet, hanem a párbeszédet segítsék elő az ország déli részén élő muszlimokkal. Ezért például a pénzügyi téren szerzett tapasztalataikat átadták néhány déli termelőszoövetkezetnek is. Tess és Francis alkalmazottait is segítette az iszlám vallásúakkal folytatott együttműködés abban, hogy megértsék ezeknek a testvéreknek az igényeit, és ne féljenek tőlük, ne utasítsák el csak azért őket, mert muzulmánok.

A szemközti oldalon:
Francis Ganzon 2006.
szeptember 16-án,
a Budapest
Sportarénában.

Lent:
Szegények lakta
városnegyed Manilában.

FÉNYBE ÖLTÖZNEK

Tony Ward ismert divattervező Libanon határain túl is. A kilencvenes évek elején érkezett Párizsba, a háborúból menekülve. Álmai itt valóra váltak, nagyszabású terveiben és családi életében mégis kiegyensúlyozott maradt, mert kötelezettségeit mindig hite és meggyőződése fényében élte meg.

A Fashion TV Tony Ward, libanoni tervező divatbemutatóját közvetíti! Mekkora utat futott be ez a harmincöt éves férfi azóta, hogy szinte egyetlen garas nélkül, enyhén arab akcentusával elkezdte pályafutását Párizsban! Ma kereskedelmi hálózata van Bejrútban, Floridában, Dubaiban, Olaszországban, és éppen most indul az üzlet Svájcban. Vállalkozása

húsz főt foglalkoztat, nem számítva a bedolgozókat. Tavaly beszélgettünk vele egy divatbemutató előkészítése közben a kezdetekről és a megtett útról. Tony ortodox keresztény, azt állítja magáról, hogy nem művész, csak egyszerű szabó, aki ráérez az anyagra; az egyetlen művész Isten, Ő dolgozik általa.

Boltjukban már kisgyerekkorától a kelmék illatát lélegezte be, mert apja is szabó volt Bejrútban. Aki ugyan szerette a mesterségét, de szóba se jöhetett, hogy a fia is azt válassza; azt akarta, hogy belőle mérnök, orvos vagy ügyvéd legyen. Még Tony tiltakozásával szemben is, aki pedig, mihelyt alkalmá nyílt rá, útnak indult,

hogy Párizsban próbáljon szerencsét.

A francia fővárosban esténként rajzórákat vett a Szépművészeti Főiskolán, napközben kis alkalmi munkák adódtak (épületfestés, baromfitisztítás, sofőr- és portás-munka). Aztán Lanvin műhelyében volt árusító, és pár hónap múlva beléphetett a műtermekbe. Álma kezdett testet öltetni. Talált egy divattervező iskolát, munkát kapott *Christian Diornál*, *Chloénál*, *Lagerfeldnél*...

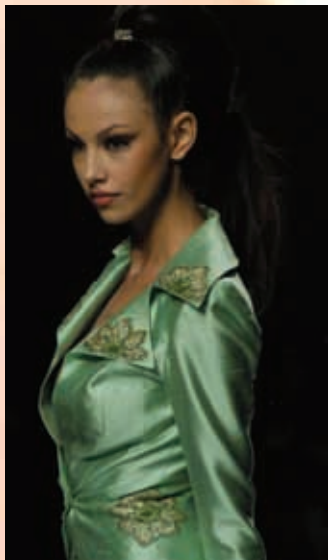
Tony több mint hét évet töltött Párizsban, megnősült, ma négy gyermek apja.

Jó dolog modellt rajzolni másnak is, de miért ne magának rajzolna, és miért ne nyitna inkább saját divatszalon? Visszament hát hazájába, Libanonba. „Ismert ember voltam már kicsit, amikor visszatértem, vitt előre a stílus lendülete, mégis türelmesnek kellett lennem, hogy megismeressem magamat. A kis lépések politikájához folyamodtam.”

Közvetlen találkozás az emberrel és a divattervezővel

– **Hogy lehet ismertté válni?**

– Alkothat az ember akár milyen szép divatkollekciót, ha nem ápolja igazán a kapcsolatait újságírókkal, személyiségekkel, meg másokkal, nem

jut előre. Ez olyan világ, ahol kapcsolatokkal kell rendelkezni. Ám én megmaradok annak, aki vagyok, eladni nem akarom magam, még akkor sem, ha így több időbe telik a munka közelébe férkőzni. Nem mutakozom minden estélen, vacsorán és világi eseményen, ragaszkodom a családi életemhez. Esténként, ahogy hazaérek, férj és apa lesz belőlem, s bár nem mindig sikerül, újra és újra megkísérlem. Isten kézen fogva vezetett idáig, és Ő véd meg mindenben.

– Mit jelent ez számodra?

– Minden esemény közepette kutatom Isten akaratát, nagy-nagy szabadságban. Hiszem, hogy így közelebb jutok a megvalósuláshoz, beteljesülhet a terve rólam. Csak hagyonom kell, hogy Ő formáljon.

– Nem száll fejedbe a siker?

– Engem a tévé, az újság állandóan ösztökél, és kell is ez, de kizárólag a munkám miatt. Eközben hétről hétre találkozom a fokolár önkénteseinek egy csoportjával, ők segítik elő, hogy meg tudjam őrizni a józanságomat.

– Hogy készülsz a divatbemutatóra?

– Egy bemutató vagy egy kollekció megjelenése előtt együtt elmélkedem a feleségemmel, Annával. És ezt ismételtetem: Istenért rendezem a divatbemutatót, nem magamért, Istenért, aki Szépség is. Előfordul, hogy a megrendelőimnek is tudok beszélni róla. Nem az én kezemből van a siker, jól tudom, egyik napról a másikra elszállhat. Ez kényszerít az éberségre.

– Ez a világ, amiben te mozogsz, igen felületes, nem lehet könnyű ilyen értékrenddel élni.

– Minap, amikor egy divatbemutatóra manökeneket kel-

lett választanom, száznolcvan-haladtak el előttem. Egy perc alatt kell eldönteni, vajon ez a lány illik a divatbemutatómhoz, a mozgása tetszik nekem, teste megfelel a szalonról kialakult képnek? Hát nem könnyű! Igyekszem másként nézni modelljeimre, tisztelni őket, mert nem piac ez! Mindig a feleségemmel együtt választok, az ő jelenlétében; számomra ő a bölcsesség hangja: ennek rendkívüli értéke van az ilyen percekben.

– És a jövő?

– Jobban ki kell még dolgoznom a stílusomat, hogy igazán magamra találjak. Még hosszú az út. Fejlődnöm kell, és körvonalaizni, tisztázni az útirányt.

– A források?

– Ez a munkám: én találom ki én építem fel a modellt. Szerencsére jó felkészültségű, hozzáértő emberek vesznek körül, ők segítenek ebben. Nem minden próbálkozás sikerül, de újra tudom kezdeni mindig.

– Jókora utat jártál be!

– Amikor a gyerekeimnek mesélek ezekről a kis epizódokról, mindarról, amin átmentem, amíg

A divatbemutató önmagában is álom a szépségről. A természet színei felmagasztalják az emberi test harmóniáját. Mindez a színek és a fények diadala.

„Paszfellben nagyon sok szín létezik, erős tónusokkal. Jó sokat dolgoztam a pirossal és arannyal, mert úgy érzem, ezek a színek illenek ahhoz a különböző országokat összekötő útvonalhoz, amit a kollekcióval szeretnénk bemutatni (Bagdad, Isztambul, Velence, Párizs). Az ötletet az *Orient Expressz* adta, mely Kelet és Nyugat között közlekedett, és a harmincas években az eltérő kultúrák találkozási pontja volt.”

(T. W.)

idáig jutottam, nagyon elcsodálkoznak.

– Végső soron nem az égből hullott alá...

– De igen! Mindez az égből hullott alá, csak mindig késznek kell lenni, hogy elfogadjuk!

Didier Lucas írása alapján

Összeállította:

Hortoványi Emőke

ÉRTELMETLEN IDŐTÖLTÉS

Hozzájárulhat-e a logoterápia hívó emberek lelki gyógyulásához? Szerzőnk pszichológusként és a logoterápia szakembereként nap mint nap szenvedő emberekkel foglalkozik.

**Frivaldszkyne
Jung Csilla**

Tíz évvel ezelőtt, az egyetemi előadásokon, szemináriumokon számos pszichoterápiás eljárásról, módszerről tanultunk (pszichodráma, jungi pszichoterápia, relaxáció, stb.). Keresztényként sokszor éreztem, hogy olykor mennyire szánalmasan erőltlen próbálkozás egy-egy pszichoterápia. Többek között azért, mert elfogadja alapállásként mai világunk posztmodern beállítódását, hogy minden relatív, viszonylagos, hogy nincsenek örök, de még egyértelmű morális értékek sem. Ilyen hozzáállással viszont a verbális pszichoterápiának nincs konkrét mondanivalója a szenvedő embernek. Módszertana kimerül abban, hogy a terapeuta igyekszik lehetőleg mindig „semleges” kérdéseket feltenni, közvetlen segítséget, tanácsot nem ad, és nem tesz megállapításokat, nem fogalmaz meg bölcsességeket az emberi lélek működésére vonatkozóan. Bár szükségesek ezek a módszerek, mégsem elégségesek.

Ha különbséget tudok tenni a személy és viselkedése között, ha el tudom fogadni és szeretni őt, akkor ebben a szeretetben megváltozhat. Ez a *változás paradoxona* a lélektanban, melynek értelmében tehát először el kell fogadnom

segítettek megérteni, hogy a segítő-segített kapcsolatban hogyan tud kiteljesedni az Istentől mindannyiunknak megadott emberi méltóság. Az alábbi eset leírásában a nevet és körülményeket megváltoztattam.

Liza és férje közösen nevelik óvodás kislányukat. Házasságuk problémákkal teli. Munkája jelenleg nincs, és nem is keresett eddig, mert Katinka születése óta elvégzett még egy iskolát. Államvizsga előtt áll, de szakdolgozatával nem halad, depresszióra panasz-kodik, ami azt eredményezte, hogy már napi 3-4 órán át számítógépes játékokkal játszik. Mindig elhárítja, hogy kevesebb időt fog a gép előtt eltölteni, de újra és újra kudarcot

őszinte szeretettel a másikat, olyannak, amilyen, hibáival együtt, mert így, és csak így tud valóban megváltozni.

Ma elmondhatom, hogy a logoterápia emberképe és terápiás elképzelése választ adott sok kérdésemre és kiteljesítette hivatásomat. Tapasztalataim

vall. Emiatt a házimunkát sem tudja elvégezni, ami férjével konfliktusokat szül. A veszekedések után pedig ismét a játékba menekül. Egyedül az imádság segít, de csak ideig-óráig. Sokat sír.

Természetes volt, hogy Liza szégyelli „rossz szokását” és

nem szívesen beszél róla. Első sorban mégis ezzel a kiáltó tünett kellett foglalkozunk, mert ettől szenvedett a legjobban. Nagyon fontos volt, hogy a szokás körülményeit részletesen megbeszéljük.

A logoterápia úgy tekint az emberre, mint akinek a legfontosabb belső motivációja az értelem keresése, és amikor nem a szituációban felismert értelem mellett dönt, és nem annak megfelelően cselekszik, erős egzisztenciális feszültséget él át (a *van* és a *lennie* kell állapot között). A logoterápia megfogalmazásában a lelkiismeret az emberben lévő szellemi dimenzió érzékszerve. Ez a szellemi dimenzió képes például akár szembehelyezkedni a pszichénk és fizikumunk korlátaival, ez teszi lehetővé, hogy képesek legyünk az öntranszcendenciára, azaz túllépünk korlátainkon egy másik emberért, vagy valamilyen érték megvalósításáért. Meg kellett értenünk, hogy a számítógépes játékkal töltött idő alatt mi akadályozza Lizát abban, hogy átélje ezt az egzisztenciális feszültséget, illetve miért kell olyan sok idő, hogy ez a feszültség elérje azt a küszöböt, ami már felállítja őt a számítógép mellől. Kiderült, hogy amikor leül játszani, egyidejűleg bekapcsolja a rádiót, ahol beszélgetős műsorokat hallgat... Bár ő ennek semmilyen jelentőséget nem tulajdonított. Feladatként azt kapta, hogy a játékidőt egyelőre ne akarja csökkenteni, próbálja elfogadni, hogy a jelenlegi állapotában erre valamilyen probléma megoldatlansága miatt szüksége van. A rádiót azonban nem kapcsolhatja be, játszania ugyanakkor szabad. Nem értette, miért nem töreksem elhatározásában megerősíteni, hogy igenis akarjon

azonnal megszabadulni a géptől, de mivel határozottan és egyértelműen kértem tőle, elfogadta. Következő héten örömmel jött, hogy már csak egy órát játszott minden nap és képes volt utána felállni a géptől. Így aztán számos dolgot el tudott végezni otthon, amitől szebb lett a családi este. Hogy miért volt a rádiózásnak ilyen jelentősége a történetben? Megbeszéltük, hogy a rádióműsor hallgatását értelmes tevékenységnek élte meg (néha érdekes hétvégi programokról hallott, ahová gyermekét elvihette, stb.), ami megakadályozta, hogy átélje a feszültséget, amit a játékprogramokkal töltött idő értelmetlensége okozott, és így ebből órákig nem született döntés és cselekvés. A rádió kikapcsolásával hamarabb jelentkezett ez az egzisztenciális feszültség, és közelebb hozta a döntést.

Lizának az elkövetkezendő egy hétben kerülnie kellett a kérés imát is (szenvetése miatt ugyanis az Istennel való kapcsolata szinte kimerült ebben, illetve a kötött szövegű imádások ismételtetésében), és minden erejével igyekeznie kellett, hogy csupán hálaadó imán keresztül beszélgesse Istennel. Lelki gondozók és segítők számára ismert tény, hogy a hálaadó ima ezerszer jobban gyógyít, mint a kérés ima: felfedezzük életünk minden apró értékelhető ajándékát, eseményét, kapcsolatát. Idővel megváltoztatja a saját életünkhöz való hozzáállásunkat is.

Természetesen hosszas terápiás munka után vált csak teljesen feleslegessé a számítógépes játék Liza életében. Ehhez szükség volt házasságának megjavítására is, hiszen a házastársi konfliktusok is arra késztették, hogy a játékba meneküljön. Többek között meg

kellett értenie, hogy párja miért nem akar második gyermeket. Felismerte, hogy „jó feleség” módjára olyannyira törekedett férje tehermentesítésére mindenben, így Katinakával kapcsolatban is, hogy az apa és a gyermek közötti kapcsolat meg sem tudott igazán születni, így az apának nem jelentett igazi belső örömet a gyermek léte. Több év távlatából most tudta meg, milyen félelmek gyötörték a férjét kislánya megszületésekor, és ezekről most tudtak beszélgetni. Segítséggel azt is megtervezte, hogyan építi fel újra a kettejük közötti testi közelséget. Első lépésként például újra figyelt arra, hogy férjét öleléssel búcsúztassa, illetve üdvözlje, amikor megérkezik, ezzel is személyesebbé téve szeretetének kifejezését. Megértette továbbá, miként tud kislányának segíteni, akinek hozott rajzaiból és álmaiból kiderült, egyre jobban szorong szülei kapcsolatának zátonyra futásától. Felismerte, hogy szakdolgozatát csak akkor tudja elkészíteni (és végül el is készítette), ha megváltoztatja annak témáját, vállalva ezzel a kitolódó diplomaszerezést.

Liza közel egy évig járt terapiára. Mikor együtt visszatértünk erre az egy évre, tudatosítottuk, hogy mennyi mindent ért el, honnan hová jutott. Elbúcsúztunk azzal a megállapodással, hogy ha bármikor segítségre lesz szüksége, újra jelentkezhet, és újabb közös, fájdalmakkal és felismerésekkel teli kalandra indulunk.

A pszichoterápia általában, a logoterápia pedig különösen is segít abban, hogy tanuljunk magunkról, az emberről, hogy megértsük, mi mindenre van szükségünk esendő emberi mivoltunknak ahhoz, hogy megvalósíthassuk Isten tervét az életünkkel. Ha valaki lelki problémákkal küzd, létjogosultsága van a pszichoterápiának, bármilyen mély és elkötelezett legyen is a hite. Mert ahogy Viktor Frankl, a logoterápia szülőatyja mondta: „...a pszichoterápia célja a lelki gyógyítás, a vallás célja a lelki üdvösség” – és mi mindkettőre szomjazunk.

BOLDOG PÁRKAPCSOLAT

Február második vasárnapja a Házasság Világnapja. Mit mond röviden a pszichológia: mi kell egy párnak ahhoz, hogy a kapcsolata igazán boldog legyen?

Viktor Frankl, a nagy pszichológus szerint az önmegvalósulás három lényeges eleme találkozik a szerelemben: a kegyelem, a bűvölet és a csoda. Ezt írja: „A szerelemben az ember – anélkül, hogy ezért bármit is tett volna – egy másik ember számára helyettesíthetlenné és nélkülözhetetlenné válik. Tehát ha személyiségünk kiteljesedik, ha a szerelemben megvalósítjuk önmagunkat, nincs abban semmi érdemünk. A szerelem ugyanis nem érdem, hanem *kegyelem*. De nem csak az, vonzalom és *bűvölet* is. A világ csodálatossá válik, a szerelmes előtt feltárja értékeit, teljesen betölti őt. Az Én, aki a Te-nek adja önmagát, mert szereti, olyan belső gazdagodást tapasztal meg, mely még annál a

Te-nél is távolabbra mutat. Belső teremtet világa kitágul, hatalmassá válik, megtelik értékekkel: mert a valódi szerelem nem vakká teszi, hanem különleges képességgel ruházza fel, hogy a világ értékeit be tudja fogadni. A szerelemnek van még egy harmadik összetevője: a *csoda*. A szerelemben ugyanis történik valami, ami bizonyos értelemben meghaladja a felfogóképességünket. A szerelem által a házasságban megjelenik egy új lény, aki szintén egyedi és mindenki másától különböző teremtmény: a gyermek”.

Ez a teljes, tökéletes szerelem gyakran mégis olyan, mint egy különös varázslat: egyre törekezőbbé és bizonytalanabbá vá-

lik. Hallgassuk meg, mit mondott Gandhi: „Tudjátok-e, miért kiabál egyik ember a másikra, ha mérges? Amikor két ember haragszik, a szívük kerül távol egymástól. Ezt a távolságot kiabálással kell kitölteni, ha meg akarják hallani egymást. Minél mérgesebbek, annál hangosabban kell kiabálni. És mi történik akkor, amikor két ember szerelmes egymásba? Ők nem kiabálnak, inkább halkán suttoznak. Miért? Mert a szívük nagyon közeli. A távolság kicsi lett közöttük. Néha annyira közel kerülnek, hogy már nem beszélnek, csak sóhajtoznak. Azután, mikor a szeretet egészen elmélyült, még sóhajokra sincs szüksége. A szívek értik egymást. Ez történik, amikor két szerelmes összebújik”.

Majd így fejezi be: „Amikor vitátok támad, ne engedjétek, hogy eltávolodjon a szívetek! Ne ejtsétek ki azokat a szavakat, melyek csak a távolságot fokozzák, mert eljön a nap, amikor olyan távolra kerül két szív, hogy a visszavezető utat már soha nem találja meg.”

Pasquale
Ionata
Fordította:
Vizsolyi
László

FELHŐKARCOLÓK BUDAPESTEN?

Az utóbbi időben – a főváros főépítészének lemondását követően – egymást érték a hírek magasházak, felhőkarcolók építéséről.

Miért kavar egy ilyen kérdés heves vitákat? Mi állhat az építésük hátterében? Milyen lehetőségük van környezetük alakítására a város lakóinak, bele szólhatnak-e városuk ügyeibe?

A magas épületek építése mindenkor a hatalom kifejezése volt. Utalhatnánk a Biblia írójának értelmezésére: Babel tornyával az akkori emberiség az Isten fölé akarta magát helyezni. A középkori Itália városállamaiból ismerjük a gazdag családok vetélkedését, hogy kinek a lakótornya magasabb. Esetenként ez odáig fajult, hogy az éppen hatalomra jutó család visszabontatta a másikat, hogy az ne legyen magasabb az övéénél.

A kiemelkedő épületek mindig kijelölik a központi helyet; a falu vagy a város templomának tornya kilométerekről jelzi, jelezte a célt, az útirányt.

A felfelé való terjeszkedés – a hatalmi hóborton túl – ott jelentkezett, ahol szűkében volt a beépíthető terület. A felhőkarcolók hazájában azonban, az USA-ban és a szomszédos Kanadában nincs kevés hely: az Egyesült Államok lakossűrűsége hazánkénak a 30%-a, északi szomszédjái meg konvergál a nullához (hiszen egy Európányi területen 30 millióan élnek)!

Társadalmi kockázat

Egy felhőkarcoló kihívás az építész- és a mérnöktársadalom számára, hiszen vonzza őket a nehéz feladat és „a nyomot hagyni” ősi vágya. A beruházó számára meg presztízs értéke van, mert építése igen drága: a magassággal radikálisan növekvő biztonsági követelmények csökkentik a kihasználhatóságot, és emelik az építési és üzemeltetési költségeket.

A kilátók és az adók (tv, rádió, telefon) kivételével sehol sem indokolt hazánkban magas épületet létesíteni. Lakófunkcióra alkalmatlan, annak ellenére, hogy sokan részesítik előnyben a felső emeleteket (az új lakóházak tetején kínált, óriási teraszokkal övezett lakások tulajdonképpen a földszinti létet imitálják). *Szelényi és Konrád* szociológiai vizsgálatai kimutatták, hogy az ötödik szinttől fölfelé a szülőnek megszűnik a szem- és beszédkontaktusa a gyerekével, akit ezért kevésbé enged le a játszótérre. Az ilyen gyerekek a „szobafogságban” könnyebben torzul a személyisége.

USA-beli munkaegészségügyi vizsgálatok pedig azt igazolták, hogy a város felett dolgozók közül sokan kívülről, felülről szemlélik a társadalmat, s annak szabályait nem vonatkoztatják magukra (hisz felette állnak!). Különösen a fiatalabb korosztály van e veszélynek kitéve. Természetesen a földszintről is lehet valaki nagyképű – elég, ha Néróra gondolunk –, de miért vállaljon felesleges kockázatot a társadalom?

Beépítés és városkép

Budapestre jellemző, hogy igen nagy területei egyenletes magassággal épültek be. *Major Jenő* és *Granasztói György* arra a következtetésre jutott kutatásai alapján, hogy a középkor óta az azonos beépítési feltételek (köztük az épületek azonos magassága) valamilyen módon kifejezték a polgárok törvény előtti egyenlőségét is. Feltétlenül fel kell-e ezt a hagyományt rúgnunk?

A magasházakat, felhőkarcolókat magukba foglaló városközpontok, irodanegyedek az amerikai városépítésre jel-

Kőrmendy Imre

Sudár Balázs (4)

lemzőek. Az európai városokat és azok központját – mivel esetenként több ezer éves fejlődés eredményei – a vegyes terület-felhasználás jellemzi. A belvárosok ezért soha nem válnak kihalttá, s közlekedési szempontból is jobbak a fenn tarthatóság esélyei. Ahol ezt feladták, azt a szakma külön névvel illeti, s negatív éllel *brüsszelizációról* beszél.

Budapest történetileg kialakult és tudatosan formált városképre nagyon jellemző, hogy a kevés, igazán kimagasló épülete közösségi célt szolgál: 96 méteres csúcsával a két legmagasabb épület az Országház és a Szent István bazilika. Előbbi a törvényhozó hatalmat, utóbbi a társadalom transzcendens kapcsolatait jelképezi. A harmadik kiemelkedő épület a királyi palota, amely a nemzet egységét tükrözi (hisz azt egy személyben ezer éven át a király képviselte, jelképezte). Ez a kép a létező szocializmusban is csak mérsékelten változott. A tizenhat-tizenkilenc emeletes lakóházak (Óbuda, Dél-Buda és Új-

palota lakótelepei és a Józsefvárosi rekonstrukció) mellett az igazán magas épületek a Társadalombiztosítás székháza az Árpád-híd pesti hídfője közelében és a SOTE Nagyvárad téri épülete, mindkettő 22 szinttel. Egyik sem emelte a város értékét, nem szépítette a városképet.

Sem az országnak, sem a városnak, sem lakóinak, sem az idegenforgalomnak nem érdeke, hogy Budapest elveszítse jelenlegi karakterét. Egy város vonzereje nem felhőkarcolóitól függ, Rómában például egy sincs, mégis milliókat vonz az örök város.

Kevés a hely?

A lakótelepek építésének korszakában különféle vizsgálatok történtek a beépítési sűrűséggel, a területek hasznosításával kapcsolatban. Ezek egyértelműen igazolták, hogy az ötszintesről tízeemeletesre váltás csupán öt-hat százalékos területnyereséggel jár, mert a lakóterületek nagysága – a területigényes gyermekin-

tézményekkel, a parkolókkal, a zöldterületekkel – sokkal több tényezőtől függ, mint maguktól a lakóépületektől. Ez a kutatás alapozta meg az alacsony szintszámú lakóterületek létesítését.

A XXI. században, amikor sok jeles szerző a hely fontosságának megszűnéséről ír, amikor a távmunka lehetőségeit kontinenseken átnyúlva alkalmazzák, érthetetlen a magasházak kapcsán arról beszélni, hogy kevés a hely, vagy hogy koncentrálni szükséges a munkaerőt. Budapesten egy átlagos kerület nagyságú területet foglalnak el a vasút nagyrészt kihasználatlanul álló területei, amelyek hasznosítása az elmúlt években megkezdődött (így épült a Nemzeti Színház és környezete, vagy a West End City Center). Jelentős kiterjedésűek az újra hasznosításra váró rozsdáövezeti területek. A főváros *többközpontú (policentrikus)* fejlesztése tűnik a jövő útjának, ezt rögzíti mind a városfejlesztési koncepció, mind a település-szerkezeti terv.

Területhiány miatt tehát semmiképp sem indokolt Budapesten magasházakat, felhőkarcolókat építeni.

Kilátás

Sokan azt állítják, hogy azért van szükség magas épületekre, hogy ezekről kilátás nyíljon a városra. Buda hegyei rengeteg kilátópontot kínálnak, s Pest külső kerületei sem szűkölködnek ilyen lehetőségekben. Kőbányán a vasút felett átívelő felüljáróról is gyönyörűen láthatók a Budai hegyláncok, a Citadella és a Szabadság-szobor. A magánirodaházak tetején egyébként sem közkilátók épülnek, hanem az idelátogató vezető személyiségek körpanorámás tárgyalói és hálósobái.

Közvetlen véleménynyilvánítás

A képvisleti demokráciákban a mindennapi ügyekről a választott képviselők döntenek a választók nevében. A lényegesebb kérdésekben azonban közvetlenül kikéri minden egyes állampolgár véleményét. Ezt szolgálja a népszavazás intézménye. A demokráciát talán legrégebben gyakorló

Svájcban sokkal gyakoribb a közvetlen véleménynyilvánítás, mint nálunk. Vannak aztán köztes ügyek, s ide tartozik a településrendezés, a helyi építési szabályozás is, amelyekben ugyan a képviselőtestület dönt, de előzetesen kikérve az érintettek, köztük a helyben élők és a civil szervezetek véleményét is. Hazánkban jogszabály írja elő 1983 óta, hogy a lakosság tájékoztatása érdekében kötelező a terv készítését az érintettek tudomására hozni és a tervet közszemlére bocsátani, de ennek alkalmazása gyerekcipőben jár, nem utolsó sorban a lakosság önszerveződésének alacsony foka miatt. Mindazonáltal néhány ügyben értek már el eredményt különféle szervezetek, különösen környezet- és természetvédelmi kérdésekben.

Mindannyiunk felelőssége, hogy hallassuk hangunkat a környezetünket érintő dolgokban, mert egyébként csak elszenvetők leszünk gazdasági érdekcsoportok városépítési (rombolási?) akcióinak.

Balra:

Az ötödik szinttől fölfelé a szülőnek megszűnik a szem- és beszédkontaktusa a gyerekével, akit ezért kevésbé enged le a játszótérre. Az ilyen gyerekeknek a „szobafogságban” könnyebben torzul a személyisége.

TESTVÉRISÉG ÉS KOMMUNIKÁCIÓ

Hogy kapcsolódik össze ez a két fogalom válságban lévő társadalmunkban? Hogy éljük meg, milyen lehetőségeink vannak, erről beszélgetünk Giuseppe Savagnone professzorral.

– Hogy élhető meg a testvériség a kommunikációban?

– Először is állapodjunk meg abban, hogy most az evangéliumi értelemben vett testvéri szeretetről akarunk beszélni. Az evangélium ugyanis alapvetően megújította a testvériségről alkotott fogalmakat. A minden emberre kiterjesztett testvériség kijelöli a koordinátákat a kommunikációval kapcsolatban is. E szerint a testvéri kommunikációnak tekintettel kell lennie a legelesettebbekre. Nem gyengeségük ellenére, hanem éppen, mert elesettek! Továbbá nem vonhatja ki magát a gyengébbek fejlődésének elősegítésében ráháruló felelősség alól. A testvéri kommunikációnak túl kell lépnie a párbeszédet nehezítő legkülönbözőbb akadályokon. Egyetemességének nem az elvont emberszeretet az alapja, tiszteletben kell tartania valamennyi természetes, történelmi és kulturális különbséget.

– Hogyan valósítható meg egy ilyen típusú kommunikáció?

– Úgy, hogyha létezik egy Harmadik – az Atya, akinek

szeretetét Krisztus nyilatkoztatta ki –, aki a testvérek között közvetít, aki megteremti és szentesíti a kölcsönös elfogadás szilárd alapját.

Napjaink kommunikációs nehézsége abból is fakad, hogy a modern kultúra jelentős része, különösen az illuminizmus¹, felszámolta az Atya képét, felszámolta a kommunikációt biztosító Harmadikát.

Ez az *apagyilkosság* hamis felszabadítás, mert hagyja, hogy a testvér-fiak felett hamis istenségek bábáskodjanak. A testvér kötelék nem szűnik meg ugyan, de testvér-ellenség állandó konfliktusa lesz belőle.

A helyzet komolyságának és következményeinek jobb megértéséhez tudnunk kell, hogy az atyai szerep a lét eredetét jelenti. Olyan teremtető erejű befolyása van, ami életet fakaszt és fenntart, miközben mértéket is szab: az önátadás meghatározója. Magában foglalja az igazságot és a valóságot, nem függvénye az egyén vágyainak, nem manipulálható. A Harmadik hiánya általános konfliktushelyzetet eredményez a kommunikációban. Megszűnik a valóságérzék és az igazság

keresése, mindenki saját egyéni vágyainak és saját igazságainak lesz kiszolgáltatva.

– Eluralkodik az irigység?

– Az irigység és az utánzás. Mivel az Atya helyébe a propaganda és a reklám *Nagy Hazugsága* lép, a testvérek immár elvarázsolt látszatvilágban bolyonganak, minden külső segítség nélkül. Egy olyan tükörútvesztőbe keverednek, ahol mindenki a másikat akarja utánozni, mindenáron olyan akar lenni, mint a másik, és senki nem képes önmaga lenni: a társadalomban eluralkodó hamis egyenlősdi megszünteti az önazonosságot.

Ezzel olyan bonyodalom veszi kezdetét, melynek nincs valódi tárgya. A kölcsönös utánzásra épül: nem azért vásárolják az emberek a videójátékot, mert hasznos, hanem azért, mert különben a gyermek ki-rekesztve érezné magát a társai közül, akiknél már van ilyesmi. A testvéri szeretet önzetlensége gyakran változik át ok nélküli konfliktussá. Innen ered a növekvő erőszak is. René Girard² szerint a vágyakat rendezni képes valódi

Giuseppe Savagnone, történelem és filozófia tanár, Palermo egyházmegye kulturális felelőse, az *Avvenire* katolikus napilap vezércikkírója, valamint számtalan könyv szerzője.

tárgy hiánya miatt az emberi vágyak a határtalan mohóság lejtőjére léptek, és mert nincs valóságos tárgyuk, éppen ezért keveredtek egy ugyancsak végtelen konfliktusspirálba.

Az újságírás gyakran hordozójává lesz ezeknek a perverz erőnek, amikor lépésről lépésre egyre nagyobb teret enged a piac- és a politika-szabta logikának, és egyre jobban kiüresedik. Valódi tartalom nélkül hiába igyekszik a pluralizmus nevében tetszelegni. A gondolatok közömbösségét és uniformizálását leplezni igyekszik, de képtelen felülmúlni őket, és üres szócsépléssé silányul.

– A testvériségnek tehát van visszhangja a kommunikációban?

– Pontosan erről van szó! Ne felejtjük, a mai tömegkommunikáció gyökeresen megváltoztatta a hagyományos kommunikációs modellt: ma az információ kibocsátója és annak célközönsége nem választható szét. Egy üzenet előkészítésénél hallatlan fontos szerepet kap a címzett, aki nem passzív alárendeltje az üzenetnek, hanem aktív alkotórésze. Így, ha az üzenet formálni akarja a nézőket, akkor az ő ízlésük és elvárásaik alapján készül. Ez pedig függvénye a korábban kapott üzeneteknek. Olyan körforgás, ahol az egyes elemek kölcsönösen egymásba fonódnak, és végül egyetlen egységet alkotnak.

Ennek nemcsak negatív következményei vannak. Az új kommunikációs modell meghonosodása váltja ki szerin-

tem a testvériség igényét. Ebbe az irányba mutat, hogy egyre fontosabbá válik a hírközlők közötti kölcsönösség és tárgyszerűség.

– Lehet-e legyőzni a negatív vonásokat?

– Természetesen igen. Azonban néhány alapvető meggyőződésből kell kiindulni. Először is, ahogy Szent Ágoston mondja: az igazság megelőzi a kommunikációt. Csak az igazságban találkozunk, a közös igazsághoz tartozásban vagyunk testvérek. Bármilyen kommunikációban igyekeznünk kell, hogy ne befolyásoljuk vagy manipuláljuk a másikat, hanem ismerjük meg és jussunk egyetértésre vele.

Végezetül, a hiteles kommunikációban előtérbe kerül a kölcsönösség, ahol igyekszünk a másik helyébe képzelni magunkat, próbáljuk meglátni a lehetséges válaszokat már előre, hogy aztán az ő szemével lássuk a mi viszontválaszunkat.

Legyen az aranyszabályunk: aki kommunikál, az nem felhalmoz és hódít, hanem teret alkot. A másik arcát helyezi a középpontba – Levinas³ megfogalmazásában. Nem azért, hogy kisajátítsa magának, amit a másik lát, hanem azért, hogy megpróbálja az ő szemével látni a világot. Ezt jelenti a testvériség a kommunikációban.

Antonio M. Baggio
Fordította: Vizsolyi László

¹ A szabadkőművességhez hasonló titkos felvilágosító mozgalmak az újkori Európában

² René Girard (1923-) Franciaországban született, 1950-től az USA-ban élő történész, gondolkodó, 1981-től a Stanford University nyelvész, irodalmár és francia civilizáció professzora.

³ Emmanuel Levinas (1905-1995) Litvániában született, 1923-ban Franciaországba emigrált zsidó származású filozófus

SZEKTÁK – KIHÍVÁS ÉS MEGHÍVÁS

Miért van olyan sok szekta? Miért akad egyre több tagja? Kell-e foglalkoznunk ezzel a jelenséggel?

D. M.

Zavarba ejtő a szekták vagy divatosabb nevükön az „új vallási mozgalmak” térhódítása. Nemcsak létszámban növekednek, és gombamód szaporodnak közösségeik, hanem világszerte erősödik a politikai és gazdasági befolyásuk is. Ázsiában és azokban az országokban, ahol súlyos gazdasági és szociális nehézségekkel küzdenek, jelentős a komoly anyagi eszközökkel rendelkező fundamentalista csoportok térnyerése. Európában és Latin-Amerikában nyíltan támadják a történelmi egyházakat. Afrikában tízezernél több szekta működik, és mintegy tízmillió tagot számlálnak az egyharmadukat kitevő keresztény szekták.

Nyilvánvaló, hogy igen ösz-

szetett problémáról van szó, amire nincs csodaszer. A megalapozott és hosszú távú lelkipásztori válasz „nem lehet támadó jellegű, és nem lehet negatív a szekták tagjaival szemben” – fogalmazott Arinze bíboros néhány éve. A keresztényeket mindez lelkiismeretvizsgálatra kell, hogy készítse. Miért fordulnak szembe sokan a kapott keresztény neveléssel és válnak azzal szöges ellentétben álló tanok odaadó híveivé? Mi az, amit nem találnak meg a történelmi egyházakban?

A szekták térnyerésének legfőbb okát egy nemzetközi teológusokból, szociológusokból, pszichológusokból és egyéb szakemberekből álló csoport azzal magyarázta, hogy az emberek elvesztették a kulturális identitásukat. Ellenszerként a Szentírás alaposabb ismeretét, a személyes törődést és az érzelmi kapcsolatok erősítését javasolták többek közt. Fontos lenne, hogy az anonim „templomba járókból” mind inkább befogadó közösség váljék, mely konkrét evangéliumi példát mutat a plébánia területén fel-

merülő új kérdések és nehézségek megoldására. A szekták jelentős világi aktivitása sokszor vonzza a többre, a nagyobb elkötelezettségre vágyókat. Különösen, ha csak egy merev, hierarchikus intézményt látnak egyházközségükben.

Akik elszakadnak vallási gyökereiktől, és új vallási mozgalomhoz csatlakoznak, eleinte kaphatnak új lelki impulzusokat, viszont súlyos károsodást szenvednek hosszabb távon. Pszichológiai kutatások igazolják: elszakadni a vallási gyökerektől oda vezet, hogy a személyiség integritása megbomlik. Az ember nehezen dolgozza fel a kudarcot: megjelenik az önvád, ha csak tudat alatt is. Ez szorongást vált ki, és felborítja a pszichológiai egyensúlyt.

A szekta propagandája gyakran igazolni tudja egy időre a vallási közösséggel történt szakítást. Hamarosan mégis újra jelentkeznek a megoldatlan gondok, hiába akar menekülni előlük valaki.

Sokan úgy látják ma, hogy az „új vallási mozgalmak” jelenségére a Szentlélek válaszul a megújulási mozgalmakat támasztotta. Nem szabad elzárkóznunk a párbeszédtől az új vallási mozgalmak tagjaival, hanem okosan, körültekintően és felkészülten kell feléjük fordulnunk. Nem szabad kivétnünk bizonyos negatív vonásokat a szekta minden tagjára, és eleve elutasítani őket! Hinnünk kell a pozitív változás lehetőségében.

Mindenképpen komoly kihívás előtt állunk, amely egyben meghívás is arra, hogy – egy megújulási mozgalom tagjaként, de a nélkül is – meghalljuk az Örömhír felszabadító üzenetét, és erről szóban és tettben tanúságot tegyünk!

A. P.

teológia

*Keresztelés
alámerítéssel egy
ismert szektában.*

GN (2)

KÁVÉ VAGY TEA?

Munkahelyemen mindenki nagy kávéfogyasztó, én viszont maradok a teánál. Sok jót hallottam a zöld teáról. Igaz, hogy egészségesebb?

S. D.

Napjainkban egyre növekszik azok száma, akik lemondanak a kávéról, és inkább a teát választják, hogy felfrissüljenek. A kávéról ugyanis azt tartják, hogy idegességet okoz, és nem jó a szívnek. A tea pedig frissé, energikussá tesz általában, de nem idéz elő idegességet.

A zöld tea iránt jelentősen megnőtt az érdeklődés az utóbbi években. Mert jó hatást tud kiváltani.

A fekete és a zöld teát ugyanabból a növényből nyelik. Mégis óriási különbség van az előállításukban. A fekete tea esetében a teacserje leveleit oxidációnak vetik alá, ennek során a friss levelek erős ízt adnak, de a tea elveszíti eredeti aromáját. Míg a zöld tea minimális oxidációval keletkezik, így a levelek szinte a teljes frissességüket megtartják.

Az utóbbi időben a kutatók azokat a hatóanyagait kezdték vizsgálni, amik az egészség megőrzésében fontosak lehetnek. Megfigyelték például, hogy Kínában és Japánban, ahol az emberek naponta isznak zöld teát, sokkal alacsonyabb a szív-és érrendszeri megbetegedések száma, és ritkábban fordulnak elő daganatos betegségek. A többiekhez képest feleannyi a lyukas foga azoknak a gyerekeknek, akik zöld teát isznak. A kínai orvosok már az ókorban tudták, hogy rendszeres fogyasztása egyaránt pozitív hatással van a

közérzetre és a fizikai állapotra. A zöld tea ráadásul lassíthat bizonyos folyamatokat, mint például az öregedést és a koleszterin növekedését, gátolhatja a daganatos megbetegedések kialakulását. Mindezt a benne található polifenol és catechinol idézi elő; ezeknek az anyagoknak antioxidáns tulajdonságuk van. A polifenol minden teában megtalálható,

B.S.

egészségünk

antioxidáns tulajdonsága mégis azért ilyen magas, mert nem megy keresztül semmiféle erjesztésen.

A teában lévő koffeintartalmat már 1827-ben felfedezték. És hogy ne legyen összetéveszthető a kávéban található koffeinnel, külön kiemelik, hogy tea-koffein. A kávé koffeintartalma hatással van a szívre és az érrendszerre. A tea másként hat, hiszen a benne levő csereszav felszívódása sokkal lassúbb a szervezetben. Ugyanakkor nagyon előnyös azoknak, akiknek tanulniuk kell, mert serkenti a szellemi teljesítőképességet, segíti a koncentrációt, és enyhíti a fáradtságérzetet.

Mi, magyarok, teafogyasztás tekintetében meglehetősen rossz helyen állunk világviszonylatban, és az európai országok közül is csak Romániát és Olaszországot előzzük meg. Míg kávéból 3 kilónál is többet iszunk évente, az egy főre jutó teafogyasztás nem éri el a 100 grammot. Nyilván a küszöbön álló gazdasági és egészségügyi változások is józan megfontolásokra készítetnek. Átgondolhatjuk szokásainkat, és esetleg ésszerűen változtathatunk rajtuk.

Ferentzi Éva

Kassai Kulturális Est

Az egyetemes testvériség és a kölcsönös egymásrataltságnak a központi gondolata annak a kulturális estnek, melyet a szlovákiai Fokoláre Mozgalom szervezett januárban, a szlovákok és a magyarok közti dialógus elősegítésére. Sikerének több éves tapasztalat adott reményt, amit szlovákok

és magyarok együtt éltek át a mozgalom berkeiben és azon túl. Chiara Lubich felolvasott írása jól tükrözte a kassai fokolárban és a körülötte kialakult közösségben lejátszódó folyamatot, egyfajta közös útkeresést. Körvonalazódott az egyetemes testvériség egy kis darabkája, ennek a két népnek testvérként való egymásra találása.

A mintegy 90 fős hallgatóságban együtt ünnepeltek felvidéki szlovákok és magyarok, élvezték az öttagú fúvószenekar színes előadását, a klasszikus zongoraműveket, a Magyarországról jött vendégek néptánc bemutatóját. Szlovákul és magyarul olvastak fel részleteket a kassai származású Márai Sándor műveiből, aki az emberi együttélés szabályainak, a polgári erkölcsnek kiemelkedő fontosságú és európai szinten elismert prófétája.

A sok energiával és türelemmel kialakított emberi kapcsolatok nélkül nem született volna meg ez az este. Ez hozott gyümölcsöt, sokak szerint marandót.

Emlékeztetőül:

„2006. június 29-én történelmi megbékélésre került sor Esztergomban, a bazilikában, ahol a kezdeményező Magyar Katolikus Püspöki Konferencia és a Szlovák Püspöki Konferencia képviselői ünnepélyes szentmise keretében kölcsönösen bocsánatot kértek és megbocsátottak egymásnak a közös történelmünk során egymás ellen elkövetett bűnökért.” (MK/ÚE)

Idézet a Szlovák és a Magyar Evangéliumi Aliansz¹ 2006. október 14-i Közös Nyilatkozatából: „Mi, szlovák és magyar evangéliumi hívő emberek, a két nemzet megbékéléséért imádkozunk. (...) Szeretnénk így az egymással szemben érzett fenntartásainktól, előítéleteinktől megszabadulni. Ezeket fájjaljuk és megbánjuk. (...) Hívunk ezért minden keresztényt és minden felelősen gondolkodó, jóakarátú embert az imádságon túl közös munkára is. Használjunk fel minden rendelkezésre álló eszközt, mely a két nemzet közötti bizalmat erősítheti, táplálhatja.” (www.oikumene.meot.hu)

¹ Aliansz: több mint 150 éves szövetség, melyben Krisztus-hívő személyek, gyülekezetek és szervezetek fognak össze a misszióért.

A SZÜLETÉS

Karácsony előtt mutatták be Magyarországon A születés című amerikai filmet.

Forgatókönyvírók, rendezők és producerek sora kezdett foglalkozni vallásos témákkal Hollywoodban Mel Gibson Passió című alkotásának hatalmas sikerét látva. Ez a film, melyet Mike Rich forgatókönyve alapján Catherine Hardwicke rendezett, új szempontból közelíti meg az evangéliumot.

Először tétovázott a rendező, hogy belefogjon-e egy olyan filmbe, amely József és Mária történetét mutatja be, mert ezt annyira ismeri már mindenki. De aztán felkeltette érdeklődését a forgatókönyv, mert sikerült a szereplők „szívébe és lelkébe hatolni”.

A film közel hozza József és Mária életét, érzéseit, jellemét, hogy megértse a néző, mekkora lépésekre vállalkoztak átlagos emberként, a hit segítségével. Miközben hű marad a film a bibliai történet lelkületéhez, kidomborodik benne a szereplők személyisége: kik voltak, mit érezhettek, amikor szembetalálták magukat az óriási felelősséggel, amivel Isten megbízta őket? Átérezzük József küzdelmét, aki megtalálja az asszonyt, akivel élete hátralévő éveit akarja eltölteni, majd felfedezi, hogy gyermeket vár, aki nem az övé. Máriát is végigkísérjük lelki útján, ahogy fiatal lányból felnőtt nővé, majd Isten anyjává lesz.

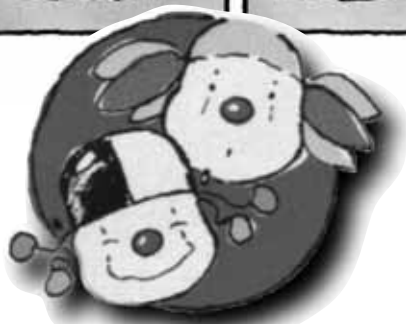
A film elején, amikor Heródes megöleti a két évnél kisebb gyermekeket, időben előretekintünk, utalva ezzel Jézus születésére. A jelenetek az amerikai filmek többségével ellentétben nem durvák, nem ijesztők.

Az alkotók igényességét jellemzi, hogy mielőtt a forgatást elkezdték, felkeresték Francis J. Maniscalcot, az Amerikai Katolikus Püspöki Konferencia szóvivőjét, hogy megkérdezzék a véleményét. A püspök a forgatókönyv alapján úgy találta: jó ízléssel mutatják be a történetet, a Bibliához hűségesen.

A filmet már sokan látták a magyar mozikban. Előfordult, hogy véget ért a vetítés, az iskolás gyerekek mégsem akartak felállni a székéről. Közeledett a karácsony.

Göbel Ágoston

www.gibiedoppiaw.com

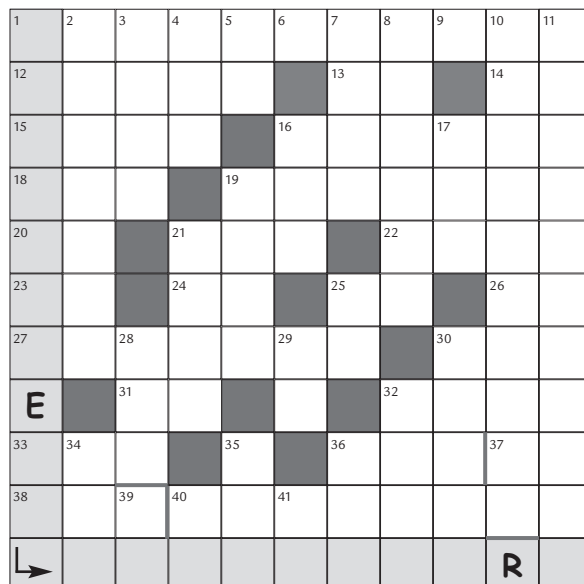
KERESZTREJTVÉNY

Beküldendő a teljes szöveg: „Isten nem az ember fejét, hanem a (függőleges 1. a hozzátartozó vízszintessel)”

Vízszintes: 1. Asszír királynő, Rossini operája 12. Papír zörög 13. Kötőszó 14. Azonos magánhangzók 15. Hiányos címer! 16. Végtelenül sorolná! 18. Létezik 19. Nyugati határátkelő 20. Személyes névmás 21. E napi 22. A hét egyik napja fordítva! 23. Teke egyneműi! 24. Opusz rövidítve 25. Lányom férje 26. Félig a jövő! 27. A Hold felszínét borítja 30. Nyaktekercs 31. Kain közepe! 32. Űrmérték 33. Hangtalan elemek! 36. Tagadó szó 37. Ajakkerekítéses magánhangzók 38. Angol igen 40. Weöres Sándor „kocsisa”

Függőleges: 2. Nagyon hideg idő 3. Régies mutató névmás 4. Van bátorsága 5. Igazgató rövidítése 6. Sugár 7. Állami jövedelmet 8. Kidülledő 9. Jód 10. Magyar orvosbiológus (1907-1982) 11. A muzsika komponistája 16. Legyen németül 17. A hét vezér egyike 19. Finnugor nép 21. Divat, szokás régiesen 25. Üres vár! 28. Nyári kis ház 29. Orosz folyó 30. Végtelenül simogat! 32. Nagybőgős művésznőnk (Aladár) 34. Sportruházat 35. Összekevert éra! 36. -nál párja 39. Mértékrendszer 40. Hamu egyneműi! 41. Azonos mássalhangzók

Előző havi keresztrejtvényünk megfejtése:
„Mélyítsük el az egységet ebben az új évben.”

*Azt gondolom,
hogy a mai világ a
feje tetejére állt,
és azért a sok
szenvedés, mert
a szeretet kevés
az otthonokban
és a családok
életében.
Nincs időnk
gyermekeinkre,
nincs időnk
egymásra,
nincs időnk
felüldülni
egymás
jelenlétében.*

Kalkuttai Teréz anya

